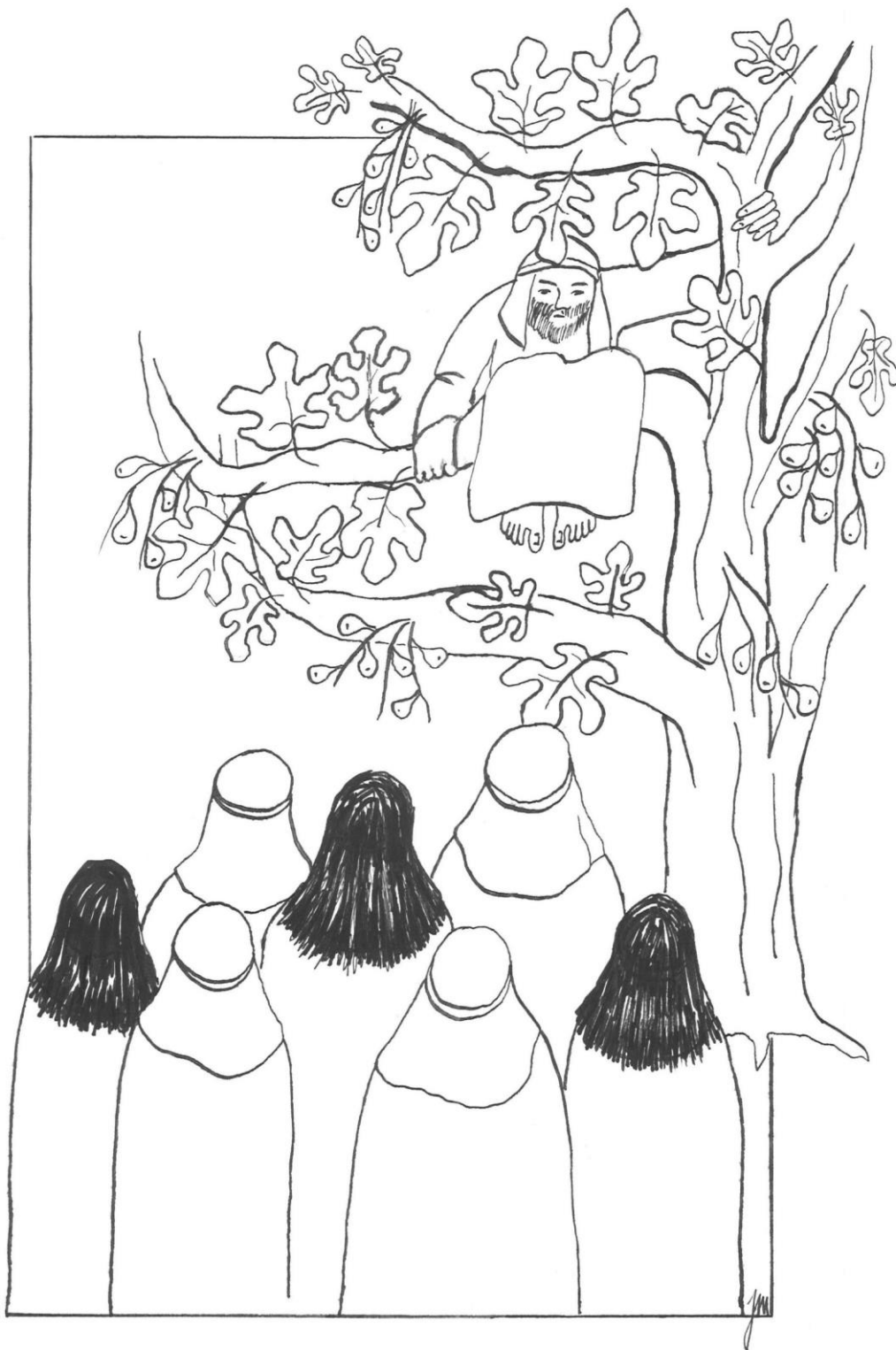

Když Ježíš přišel k tomu místu, podíval se nahoru a řekl mu: „Zachee, pojd’ rychle dolů: dnes musím zůstat v tvém domě.“

Když Ježíš přišel k tomu místu, podíval se nahoru a řekl mu: „Zachee, pojd' rychle dolů: dnes musím zůstat v tvém domě.“

31. NEDĚLE V MEZIDOBÍ CYKLU C

Evangelium (Lk 19,1-10)

Ježíš vešel do Jericha a procházel jím. Byl tam jistý člověk, jmenoval se Zacheus. Byl to vrchní celník, velmi bohatý. Rád by uviděl Ježíše, jak vypadá, ale nemohl, protože tam bylo plno lidí a on byl malé postavy. Běžel napřed a vylezl na fíkovník, aby ho uviděl, protože tudy měl procházet. Když Ježíš přišel k tomu místu, podíval se nahoru a řekl mu: „Zachee, pojd' rychle dolů: dnes musím zůstat v tvém domě.“ On rychle slezl dolů a s radostí ho přijal. Všichni, jakmile to uviděli, reptali a říkali: „Vešel jako host k hříšníkovi!“ Zacheus se zastavil a řekl Pánu: „Polovici svého majetku, Pane, dám chudým, a jestli jsem někoho o něco ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně!“ Ježíš mu řekl: „Dnes přišla do tohoto domu spása. Vždyť i on je potomek Abrahámův. Syn člověka přišel hledat a zachránit, co zahynulo.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Ježíš vešel do Jericha a procházel jím. Byl tam jistý člověk, jmenoval se Zacheus. Byl to vrchní celník, velmi bohatý. Ježíš stále směřuje do Jeruzaléma, kde ho čeká dovršení jeho poslání. Cestou vejde do Jericha, kde působil jako vrchní celník Zacheus (hebr. zakkaj znamená čistý, nevinný). Označení „vrchní celník“ dává jednoznačně vytušit, že se jedná o velkého hříšníka: nejen že kolaboroval s cizí státní mocí (zradil tedy svůj národ a nechal se zkorumpovat cizí mocí), ale dokonce okrádal druhé (výběřčí daní tehdy vybírali víc, než bylo stanoveno – to potvrzují i samotná Zacheova slova: jestli jsem někoho o něco ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně). Byl to tedy hříšník par excellence: takový jedinec těžko může být považován za „kandidáta spásy“!

Rád by uviděl Ježíše, jak vypadá, ale nemohl, protože tam bylo plno lidí a on byl malé postavy. Běžel napřed a vylezl na fíkovník, aby ho uviděl, protože tudy měl procházet. Tento vrchní celník má touhu vidět Ježíše; přestože je mocný a má určité postavení, v této situaci je neschopný se „prosadit“ přes dav: je jednoznačným outsiderem, který v očích druhých není malý jen svojí postavou. Z toho důvodu musí vylézt na strom (on jako bohatý celník, jaké ztrapnění!), aby navázal anonymní kontakt s Ježíšem.

Když Ježíš přišel k tomu místu, podíval se nahoru a řekl mu: „Zachee, pojd' rychle dolů: dnes musím zůstat v tvém domě.“ Najednou se mění „scénář“: Ježíš se ujme iniciativy, prolomí anonymitu a obrací se na Zachea, osloví ho jménem, aby s ním navázal osobní kontakt. Lidská svoboda (hledání Zachea) se tak skloubí s Kristovým darem („dnes musím zůstat v tvém domě“). Ježíš

„nemůže nejít“ k Zacheovi, protože přišel hledat: „musí“ hledat to, co je ztracené (Ez 34,11-16). Kristus zná člověka jménem, zná jeho život a ví o jeho potřebách: ví, že Zacheus ho „potřebuje“, proto se sám pozve k němu na návštěvu. Tento celník už přestává být outsiderem!

On rychle slezl dolů a s radostí ho přijal. Všichni, jakmile to uviděli, reptali a říkali: „Vešel jako host k hříšníkovi!“ Zacheus odpovídá hned, a to kladně: využívá nabízené šance. V setkání s Pánem zakouší už teď radost ze spásy. Je nápadné, že pouhý Kristův zájem o Zachea, zájem o něho jako o člověka vyvolá radikální obrat: rozdání majetku chudým, „zadostiučinění“ ošizeným (to prozrazuje upřímnost jeho obrácení). Kristus mu přitom nevytkl jeho hříchy ani mu nedal žádné konkrétní pokyny: jeho pouhá přítomnost stačila, aby vyvolala tak radikální změnu!

Zacheus se zastavil a řekl Pánu: „Polovici svého majetku, Pane, dám chudým, a jestli jsem někoho o něco ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně!“ Ježíš mu řekl: „Dnes přišla do tohoto domu spása. Vždyť i on je potomek Abrahámův. Syn člověka přišel hledat a zachránit, co zahynulo.“ Zacheus vlastně slíbí zadostiučinit ještě radikálnějším způsobem, než jak vyžaduje Zákon (pětinu majetku chudým, ošizeným se měl vrátit ukradený majetek + pětina: Lev 5,20n). Kristův dar uschopňuje člověka k překonání „minimalismu“ Zákona. Přítomní nejsou schopni pochopit tento Ježíšův počín, proto ho kritizují: přijmout pozvání od toho, který zbohatl nepoctivým způsobem, bylo považováno za spoluúčast na jeho hříších, proto se vůči těm lidem prakticoval ostrakismus (separace) vyjadřující pohrdání. Ježíš je ale silnější než hřích, proto si může dovolit mít společenství s hříšníkem: on tím není znečištěn, Zacheus je však očištěn! Tento ztracený syn Abrahámův se stal nalezeným synem: nyní je doopravdy potomkem Abrahámovým, který má účast na Kristově požehnání (srov. Gal 3,9).

SHRNUTÍ

Tato příhoda je odpovědí na otázku, zda může být bohatý člověk spasen: u Boha je to možné, proto Kristus může zachránit i takového člověka. Zacheus je protikladem „bohatého mladíka“, který se nechtěl rozloučit se svým majetkem (Lk 18,18-23). Některé motivy jsou společné s kapitolou 15, je možné sledovat i určitý posun: Ježíš nejen že stoluje s celníky, dokonce „zve“ sebe sama. Tento úryvek a úryvek o celníku Lévim udávají základní tón Ježíšova poslání: on přišel hledat a zachránit to, co zahynulo. Především pátý a šestý verš obsahují slova typická pro Lukášovu teologii o „mesiánské době spásy“, slova objevující se už v „evangelii o Ježíšově dětství“: „spěch“, „dnes“, „musím“, „zůstat“, „radost“.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Zacheus si přál uvidět Ježíše. A protože byl malé postavy, vylezl na strom. Tam dobře viděl a zároveň byl skrytý za fíkovými listy, protože měl dojem, že si nezaslouží setkat se s Ježíšem přímo. Ježíš věděl o jeho přání, ale i o tom, co prožívá. Nečekaně ho našel mezi listy, oslovil ho a nechal se pozvat do jeho domu. Zacheus byl moc rád. Podobné je to někdy s námi: máme dojem, že jsme moc malí nebo že nejsme moc dobří – ale to přece vůbec nevadí! Důležité je, že chceme být s Ježíšem a jsme ochotni pro to něco udělat. Ježíš si nás už určitě najde. Přemýšlej teď nad tím, co bys asi mohl udělat pro to, abys Ježíše lépe viděl?

Starší:

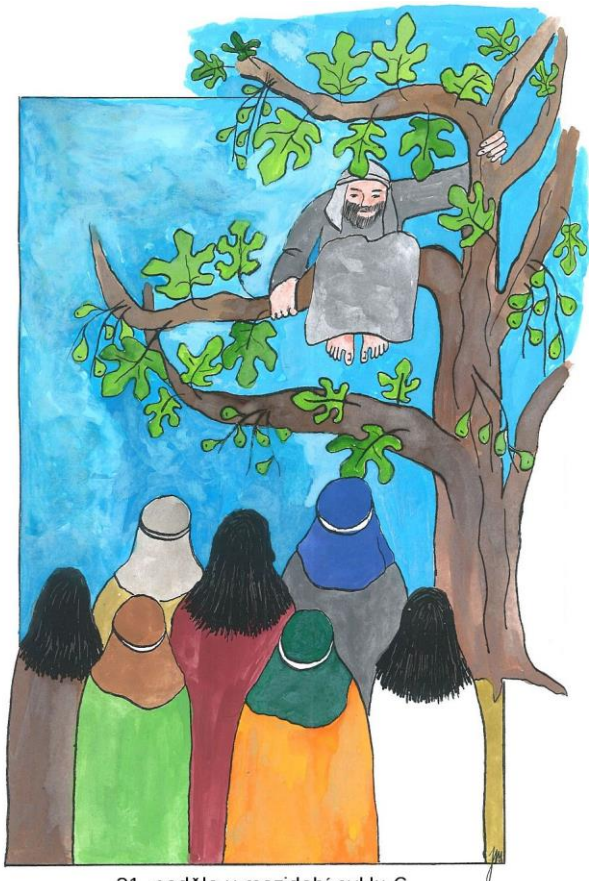
Zacheus měl hodně handicapů: byl malý a ještě k tomu vrchní celník... To znamená, že vybíral od lidí peníze (a z toho je nadšený jen málokdo), a pak: celník v tehdejší Palestině byl vlastně kolaborant s nenáviděnou cizí římskou mocí. Zdálo by se, že se všechno spiklo proti němu, že nemá šanci se s Ježíšem potkat, protože ten se schází hlavně s chudými a nemocnými. Opak byl pravdou: právě jeho si Ježíš vybírá, aby s ním slavil velkou hostinu. Ježíš prostě nemá žádné zábrany – přišel pro VŠECHNY, kteří to potřebují a kteří s ním chtějí být. To znamená, že určitě přišel i pro mne, jestli o to stojím – ať už jsem v jakékoli situaci.

Zkusme si

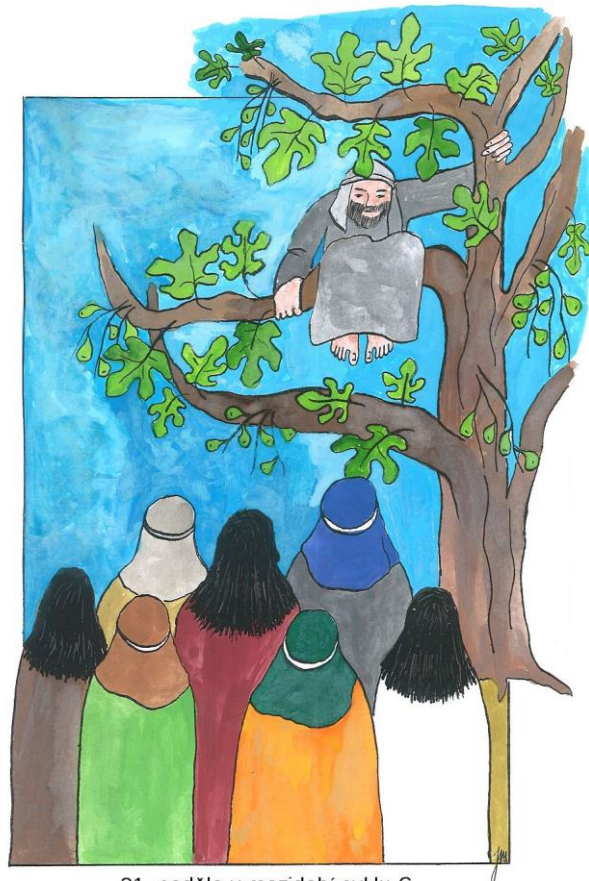
Mladší / Starší

Ježíš se cestou do Jeruzaléma setkává s celníkem Zacheem z Jericha. Zkuste si vzpomenout, co všechno o Jerichu víte a jaké příběhy z tohoto města znáte – můžete si třeba i zasoutěžit s ostatními. Během následujícího týdne zkuste najít co nejvíc dalších informací a hru si můžete zkusit ještě jednou.

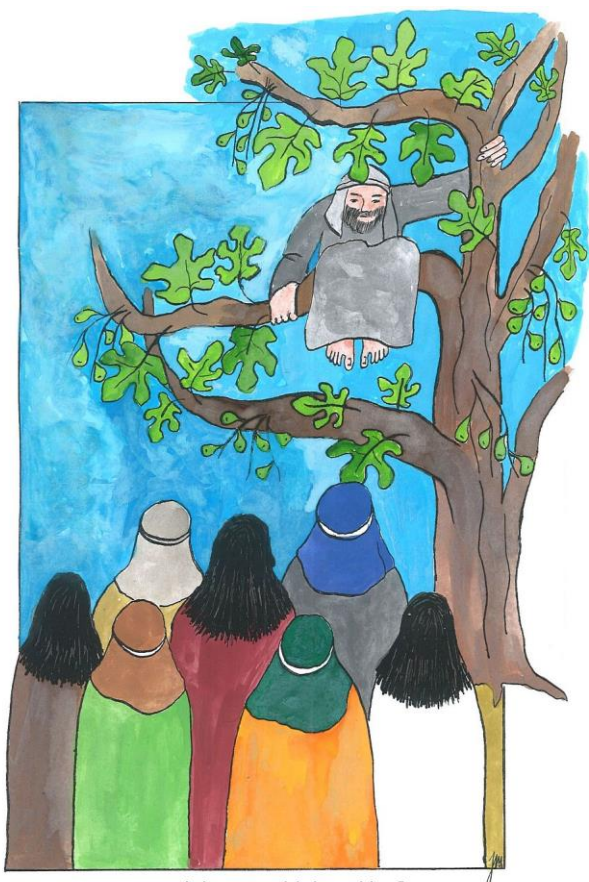
Ježíš musel být pozorný, aby objevil Zachea mezi listím. Během společného setkání si můžete vyzkoušet, jestli jste také takoví. Vedoucí na začátku nenápadně schová v místnosti Zachea vystříženého z obrázku a děti se ho snaží najít. Kdo ho objeví, nenápadně ho předá vedoucímu, který ho znovu skryje. Kolik dětí do konce setkání Zachea objeví?

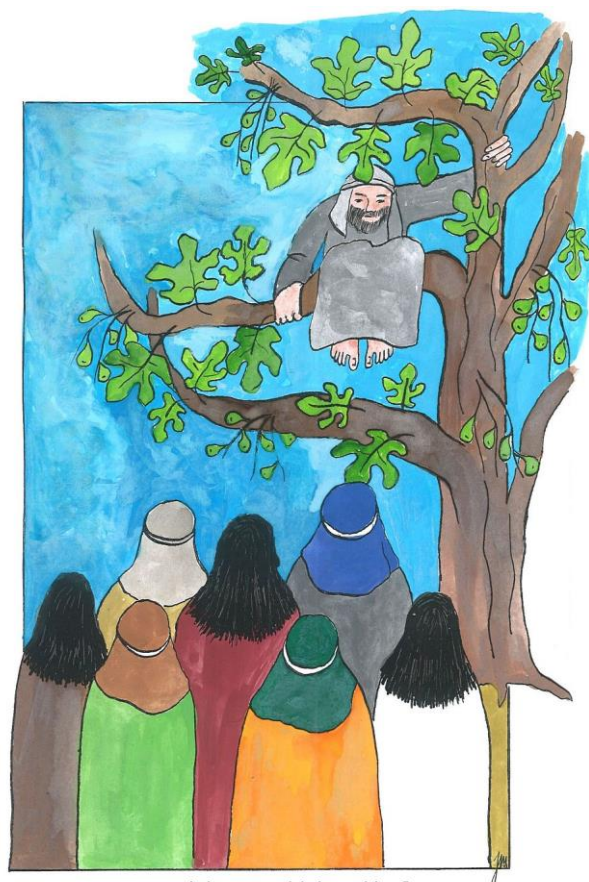
31. neděle v mezidobí cyklu C
Lk 19,1-10)

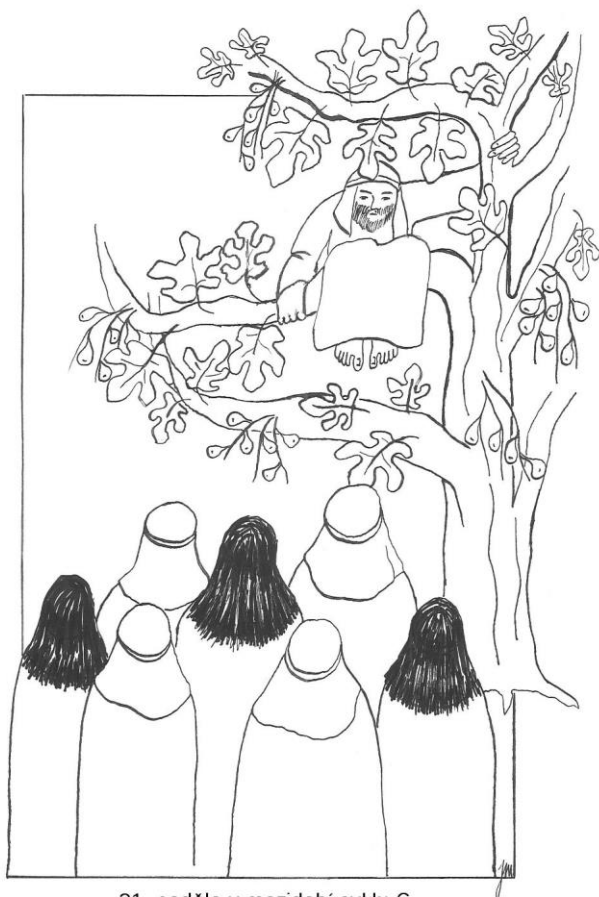
31. neděle v mezidobí cyklu C
Lk 19,1-10)

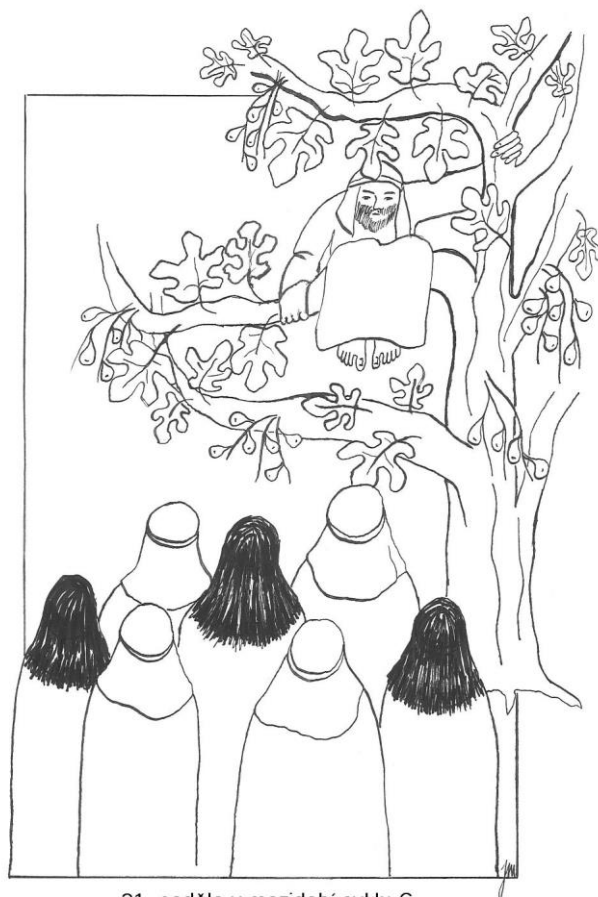
31. neděle v mezidobí cyklu C
Lk 19,1-10)

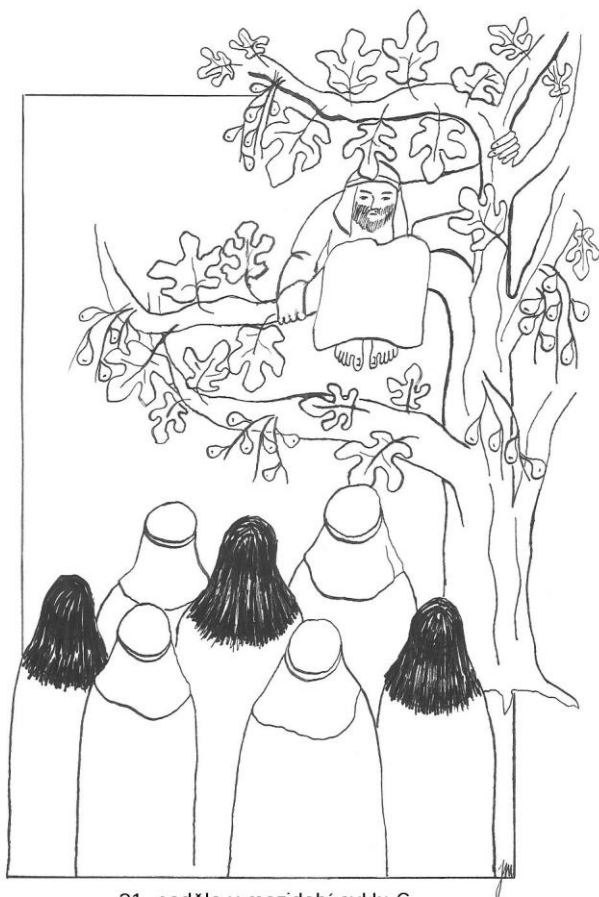
31. neděle v mezidobí cyklu C
Lk 19,1-10)

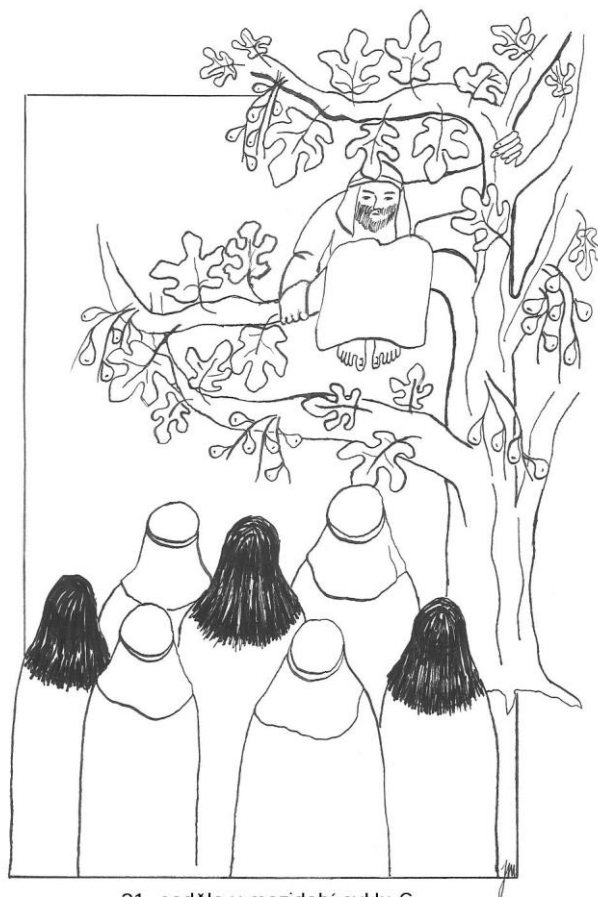
31. neděle v mezidobí cyklu C
Lk 19,1-10)

31. neděle v mezidobí cyklu C
Lk 19,1-10)

31. neděle v mezidobí cyklu C
Lk 19,1-10)

31. neděle v mezidobí cyklu C
Lk 19,1-10)